

Zilele Filmului Românesc
Love Building

»Pagina 3

Eveniment
Lucian Pintilie Cineast

»Pagina 10-11

Umbre
Competiția Shadows Shorts

»Pagina 12

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

8

Vineri, 7 iunie, 2013
www.tiff.ro

TIFF.12 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 31.05-9.06.2013

English Pages: 14 - 15

Proiecții speciale: **Sătucul meu drag**

Jiří Menzel este un colos al cinematografeii cehe. La TIFF, anul acesta, va primi Premiul pentru Întreaga Carieră: de regizor, de actor, de scenarist. Cu această ocazie, vă propunem o scurtă călătorie în universul comediei sale.

Porniți spre Muzeul de Artă din Cluj pentru a admira expoziția dedicată lui, care include un număr generos de postere, majoritatea originale, ale filmelor sale. Vernisajul expoziției "Filmele lui Jiří Menzel în afișul ceh" are loc la ora 19:00. O să

descoperiți că afișul de film este o artă - pe vremea aceea, încă și mai mult. După ce papilele cinefile au fost gîdilate de expoziție, porniți spre Cinema Florin Piersic pentru un film semnat de Menzel, o comedie numai bună pentru o vineri seară relaxată. *Sătucul meu drag* e una din multiplele comedii pe

care Menzel le-a lucrat. Timpurile erau grele politic. Regizorul și-a creat un sătuc cu oameni cumsecade. Dacă viața la țară vi se pare boemă în filmul acesta, iar lucrurile venite din afară - oameni, tractoare, gropile de nisip, mașinile care se strică sau directorul unei fabrici pragheze - ridicole,

atunci veți înțelege cum Menzel reușește să își facă de cap creativ, ocolind cenzura de sus. Charisma satului, personaj în sine, se datorează imperfecțiunilor sale. Una este reprezentată de clasicul „idiot al satului”. Otík e slab de minte, un Dorel mai cu personalitate în variantă cehă. E singurul

om capabil să meargă și să vadă un film istoric românesc proiectat în cinematograful local (da, Menzel pare să ia peste picior filmul românesc băgat pe gît de cadrele de partid simpatizante ale lui Ceaușescu-cel-non-invadator).

Bogdan Minea

Cinematografele TIFF

→ **FLORIN PIERVIC**
P-ța. Mihai Viteazul, nr. 11

→ **ARTA**
Str. Universității, nr. 3

→ **VICTORIA**
B-dul Eroilor, nr. 51

→ **CINEMA CITY**
(în incinta Iulius Mall)

→ **ODEON CINEPLEX / CINEMA CITY POLUS**
(în incinta Polus Center)

→ **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
P-ța. Lucian Blaga, nr. 1-3

→ **URSUS OPEN AIR**
(Piața Unirii)

→ **INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ**
str. I.C. Brătianu, nr. 22

→ **MĂNĂȘTUR OPEN AIR**
(la terenurile de sport, în zona complexului „Nora”)

→ **CASA TIFF**
Str. Universității, nr. 6

AperiTiff

Redactor șef:

Laura Popescu

Reporteri:

Ion Indolean
Flavia Dima
Bogdan Beșliu
Andrada Lăutaru
Cătălina Mătășaru
Bogdan Sucilă

Redactor șef adjunct:

Mark Racz

Redactori:

Anca Grădinaru
Cristi Mărculescu
Cătălin Mesaru
Radu Meza
Bogdan Minea
Cătălin Moise
Cătălin Olaru

Fotografi:

Vlad Gherman
Razvan Șut

Graphic design:

Andrei Pastuhov
Vasile Pipaș

Pagina de engleză:

Jay Weissberg
Martin Blaney
Codruța Crețulescu

Distribuție:

Ionuț Husti

Tipărit la:

Media Pro

Informații bilete

Puncte de vânzare:

Cinema FLORIN PIERVIC, Cinema ARTA,
Cinema VICTORIA, Piața Unirii, Cinema City
Odeon Cineplex și Casa TIFF.

Program:

Vineri 31 mai - Duminică 9 iunie:
09:00 - 23:00.

Prețuri:

Bilet cumpărat cu minim o zi înaintea
proiecției: **10 lei**

(Preț redus pentru elevi, studenți și
pensionari: **8 lei**)

Bilet de intrare unic: **12 lei**

Ursus Open Air: **8 lei**

Bilet pentru Ceremonia de închidere: **30 lei**
Bilet pentru petrecerea de închidere: **100 lei**
(în limita a 100 bilete)

**Accesul la proiecțiile Mănăștur
Open Air este gratuit.**

Concert

Live Acoustic Duo la Casa TIFF

Când ai la dispoziție o chitară și două voci venite din background-uri muzicale diferite, nu poți decât să iei ce-i mai bun de la fiecare și să umpli o scenă cu muzică de calitate și suflet. Luiza Zan vine din jazz, gen muzical care a răsplătit-o cu premii și aplauze încă de la 16 ani, când a hotărât că asta e drumul ei. Publicul o cunoaște din 2004, atunci când ridică alături de trupa Slang trofeul Cerbului de Aur. Apoi cariera ei s-a dezvoltat și i-a pus în cale colaborări cu mari nume ale jazzului (Eddie Neumann, Mircea Tiberian și Sorin Romanescu, printre alții). În scurt timp, Luiza Zan a devenit un nume sonor pe scena de jazz românească și, în orice compoziție ar performa,

publicul știe că va avea parte de un jazz veritabil (cu ocazionalele note de gospel). Dan Byron este și el un obișnuit al scenei românești, trecând prin trupe ca Agathodaimon, Kumm și Urma (unde și-a lăsat vizibil, sau, mai bine, auditiv, amprenta). În 2006 a înființat trupa Byron, alături de care a colindat prin toată țara și a lansat albume fredonate adesea de publicul de rock. Combinația între cei doi aduce pe scenă un gen greu de clasat, o călătorie între cele două lumi muzicale, un spectacol original și de neratat. Cu Luiza Zan și Dan Byron - Live Acoustic Duo, ne vom întâlni astăzi, de la ora 22:00, la Casa TIFF.

Bogdan Beșliu

Votul publicului

Competiție

1 Wadja **4.64**2 Orizonturi frânte/
Breaking Horizons **4.37**3 Corabia lui Tezeu/
Ship of Theseus **4.35**4 Dama de companie/Call Girl **4.28**5 Deturnarea/ A Hijacking **4.17**6 Nord-vest/ Northwest **4.12**7 Deflorarea Evei van End/
The Deflowering of **4.10**8 Ceasul rău, pisica neagră/ I Catch
a Terrible Cat **3.90**9 În dormitor/ In a Bedroom **3.71**10 Ploaie de vacanță/
Tanta aqua **3.59**11 Iubire înșelătoare/
It Felt Like Love **3.54**12 Fabricat la As / Made in Ash
2.68

Barometru general

1 În căutarea lui Sugar Man/
Searching for Sugar Man **4.89**2 Poziția copilului / Child's Pose
4.853 Albă ca zăpada/
Blancanieves **4.81**

Vox Pop

Nord-vest

“Excelent, i-am și dat 5 stele, în primul rând pentru că îmi plac foarte mult filmele daneze. Pe acestea le și urmăresc cu cel mai mare interes la TIFF, pentru că mi se par foarte life-oriented, adică surprind foarte multe aspecte ale vieții așa cum e la ei.” – *Daniel, 30 ani, programator*

“Atmosfera a fost foarte bine creată, deși vorbim despre un film dur. Mi-a plăcut foarte mult finalul deschis, care lasă loc interpretării, iar actorii au fost la înălțime.” – *Valentina, 31 ani, traducător*

Scurtmetrajele românești

“M-au șocat în mod deosebit scenele cu violul. Modul în care a fost surprinsă brutalitatea m-a lăsat pe spate, cred că avem viitor cu astfel de filme.” – *Iustina, 26 ani, asistent PR*

“Mi-au plăcut două dintre ele mai mult, deși nu pot să zic că m-au impresionat în mod deosebit: cel cu gimnastele, și al doilea, Pastila fericirii parcă se numea. Filmul cu violul m-a impresionat, dar într-un mod negativ. Aș zice totuși că suntem pe drumul cel bun.” – *Dalia, 28 ani, statisticiană*

Eveniment

10 pentru FILM:
actorii urcă pe scenă

Actorii din programul 10 pentru FILM, aflat la a doua ediție, vor fi prezentați publicului din Cluj vineri, de la 18.15, la Cinema Florin Piersic, înaintea proiecției *Love Building*, de Iulia Rugină.

Vor urca pe scenă, introduși de Andi Moiescu, actorii Claudia Ardelean (Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfintu Gheorghe), Balázs Bodolai (Teatrul Maghiar din Cluj-Napoca), Eliza Noemi Judeu (Teatrul Municipal George Bacovia din Bacău), Nicoleta Lefter (Teatrul Odeon, București), Călin Stanciu Jr. (Teatrul Național din Timișoara), Rareș Florin Stolica (masterand UNATC), Silvia Török (Teatrul German de Stat din Timișoara), Mihaela Trofimov (Teatrul „Maria Filotti” din Brăila), Cătălin Vieru (Teatrul Național „Marin Sorescu” din

Craiova), Irina Wintze (Teatrul Național din Cluj).

La TIFF, actorii participă la workshopuri și întâlniri cu jurnaliști și oameni din industria filmului - regizori, producători români și străini, directori de casting și agenți. 10 pentru FILM își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și vizează actorii care s-au remarcat în teatru, dar care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema, indiferent de vârstă, aflați la debut sau cu roluri minore avute deja în producții autohtone. Programul 10 pentru FILM este prezentat de Mercedes.

Un restaurant pe zi

Kaja Tanya

A scuns pe străduțele pietruite de lângă zidul cetății, Kaja Tanya este unul dintre cele mai prietenoase restaurante din centrul Clujului. Cu un meniu mai neobișnuit, dar delicios, o atmosferă

intimă și caldă, restaurantul își așteaptă clienții pentru a le oferi o experiență deosebită. Potrivit în egală măsură vegetarienilor și iubitorilor de carne, Kaja Tanya este pregătit să își primească (și hrănească) oaspeții.

Segafredo
ZANETTI

Descoperă pasiunea
pentru
il vero espresso italiano!

BIBAS
GASTRO CONCEPTS & CONSULTING

tel. +40 268 476880
fax +40 268 476781
segafredo@bibas.ro
www.bibas.ro

■ Must See – Proiecții speciale

Sound City

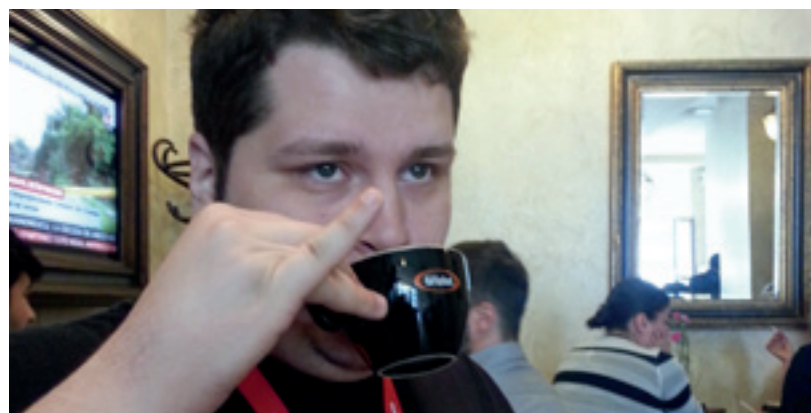
Sound City s-a născut din dragostea lui Dave Grohl față de studioul cu același nume care s-a închis în 2011 și în care au înregistrat unele din cele mai importante formații din istoria muzicală cu tot cu albumele lor incomensurabile de remarcabile (unele au fost trecute cu vederea, altele au ajuns puncte de turnură în industria muzicală): Fleetwood Mac (cu mega-ilustrul *Rumors* printre

altele), Pat Benatar, Buckingham Nicks, Nirvana (*Nevermind*), Red Hot Chili Peppers, Tom Petty și chiar Vincent Price. Incubator de muzicieni brilianți, studioul Sound City se poate compara ca prestigiu cu studioul Hitsville USA (proprietatea Motown unde au înregistrat Marvin Gaye, Stevie Wonder pe când nu făcea muzică MTV edulcorată și Gladys Knight And The Pips printre alții). *Sound City* îi adună laolaltă

pe Lindsey Buckingham, Stevie Nicks (sirenă desăvârșită chiar și la vârsta sa înaintată), Paul McCartney, Trent Reznor, Rivers Cuomo și mulți alții, pentru a povesti despre experiențele lor în decrepitul studio ce parcă stătea tot timpul să se descompună și care își adăpostea artiștii printre depozite dărăpănate. Proiecție prezentată de Digital Cube.

Cătălin Mesaru

■ TIFF Confidențial

Ziua a 8-a,
Zilele Filmului Românesc: Scurtmetraje I

Ziua 8 a TIFF-ului vine cu redefuzarea Scurtmetrajelor Românești Episodul I (nu, nu *Amenințarea Fantomei*). De data asta nu mai vorbesc despre ce mi imaginez că s-ar întâmpla în filme pentru că pe-astea chiar le-am văzut. Nu mai există riscul să cred că *Vaca Finlandeză* este despre o friptură de vacă din Finlanda sau că *Grindcore* este un documentar despre formația Cannibal Corpse. Să purcedem, dară, cu scurtele de azi:

Șanțul, scurtmetrajul lui Adrian Silișteanu (care a lucrat la filmul cu faux-african *Undeva la Palilula*) îl are în primplan pe atotprezentul Adrian Titieni în rolul lui Vasile, un personaj rural pînă în măduva măduvii oaselor, cu gura spumegîndă de injurii la adresa persoanelor divine. Vasile are sarcina aparent sîsfică de a termina un șanț în timp ce este agresat de psihozele religioase ale nevetei sale, care se tot chinuie să-l ia după pastoralele-i poale la o slujbă de biserică. Problema e că lui Vasile i se rupe într-un mod stelar de totul și se hotărăște să-l fraierească pe un țigan pentru a-și rezolva situația. Și cam atît pentru că mare lucru nu se rezolvă nici la nivel artistic și nici la nivel de univers autonom al personajelor.

Următorul scurtmetraj este *Vaca Finlandeză* al artistului Gheorghe Preda, autorul unui film pe care și l-a dorit toată România: Îngerul

Necesar, unul din filmele mele preferate alături de *Noro* al lui Radu Gabrea. Glumesc, la dracu!!! *Vaca Finlandeză* aduce în prim plan un fermier ce-și iubește animalele pe oriunde apucă și care vinde MNAC-ului cea mai prețioasă bovină a sa care, surprinzător, nu e nevastă-sa, fără să știe că totul este de fapt un experiment artistic de cataclismică anvergură bazat pe povestea reală (și cretină) a lui Guillermo Vargas Habacuc și a unui ciine pe care acesta l-a expus cu scopul de-al lăsa să moară de foame. Săraca vacă e singura care reușește să facă un *performance* în acest film – știe să stea la *close up*, e frumoasă și cuminte. În rest, tot story-ul este frivol și surprinzător prin simpla-i existență. *Grindcore* e prima surpriză plăcută din acest calup. Este odiseea a doi adolescenți un pic trecuți ce, spre fericirea spectatorilor, experimentează cu niște pastile halucinogene de proveniență necunoscută. Ce urmează e un scurtmetraj extraordinar de simpatic și de adorabil, al dracului de bine compus vizual și surprinzător de amuzant. Cu muzică potrivită titlului, perfect mulată pe scheletul psihedelic al narațiunii.

După *Grindcore* vin *Fotografiile de familie* ale lui Andrei Cohn despre o familie ai cărei membri se ignoră complet și, cînd nu se ignoră, se comportă ca și cum ar suferi toți

de niște boli contagioase. Prețios și afectat de niște manierisme telenovelistic, *Fotografiile de familie* s-ar dori probabil un boboc de lungmetraj dat fiind numărul de personaje dar și toată povestea de fundal a lor la care se fac trimiteri în mod constant.

Filmul Luizei Pârnu, *My Baby*, dincolo de ambiguitatea morală și narativă, e un scurtmetraj care oferă foarte multe plăceri vizuale, este impecabil construit din punct de vedere al imaginii. Cele două lumi ale personajelor se află la antipozii stilistici delicios construiți și ele sînt cele care construiesc de fapt personajele: clădirea în construcție plină de griuri, casa Iuliei care îi subliniază singurătatea sfîrșimătoare, dar și dorința ei apăsătoare de a fi penetrată cu succes de către designerul de interior, și casa Anei care accentuează prezența sa diafană de *lady* (Olimpia Melinte ar trebui să apară în cît mai multe filme pentru că este cum este și este foarte bine).

Bad Penny al lui Andrei Crețulescu este scurtul care încheie acest calup. Într-o noapte în jurul sărbătorilor hibernale, doi indivizi de ocupație dubioasă discută despre ultima cucerire sexuală a unuia dintre ei, cînd dau peste un individ misterios ce aduce a copilul lui Marcel Marceau cu David Copperfield, iluzionistul. Chimia dintre cei doi borfași (Dorian Boguță și Andi Vasluiuanu) aduce mai puțin a Tarantino și mai mult a ceva din zona Carpenter cînd se juca de-a *buddy movie*-ul în fabulosul *They Live* și în ultra-cultissimul *Big Trouble In Little China*. Lăsînd la o parte construcția imaginii și camera care dansează și orbitează în jurul personajelor, pe soundtrack se află și melodia aia frumoasă a formației Dead Man's Bones (da, dragele mele, formația la care activează Ryan Gosling).

Cătălin Mesaru

■ CONCURS: În căutarea TIFF-ului 50+

1. Ce ai ratat la TIFF și nu trebuia pentru nimic în lume?
2. Care e filmul care ți-a plăcut dar nu vrei să recunoști?
3. Ce lucru extrem de important aveai de făcut, dar ai lăsat totul baltă și te-ai dus la film?
4. Despre ce film ai zis că ți-a plăcut numai ca să dai bine în ochii celorlalți?
5. Care au fost cele mai plăcute surprize? Dar cele mai mari dezamăgiri?
6. Cîte filme șoc ai văzut la TIFF și care ți-a plăcut cel mai mult?
7. Care a fost excesul nr 1 la TIFF?
8. Ce are TIFF-ul de reușește să scoată din casă oameni de peste 40 de ani?

TIFFARUL BUCUREȘTEAN

leșind din sala de proiecții de la „Florin Piersic”, am intrat în vorbă cu un domn care analiza cu minuțiozitate programul filmelor. Îl cheamă Ovidiu, e pensionar și în fiecare an vine de la București la Cluj special pentru TIFF.

1. La întrebarea asta îmi e greu să răspund ținînd cont că am ajuns aici abia ieri (n.r. marți). S-ar putea să fi fost filme care să îmi fi plăcut în zilele anterioare, dar fără a mă uita peste program nu pot să zic dacă am ratat ceva sau nu.

2. *Scoici îndrăgostite* e primul film care îl văd la TIFF. Și recunosc că mi-a plăcut, chiar nu cred că aș ascunde faptul că îmi place vreun film.

3. Sînt bucureștean, vin în fiecare an la TIFF în Cluj, atît pentru filme cît și pentru atmosfera de aici. Așadar pot zice că mi-am lăsat baltă viața cotidiană timp de cîteva zile, schimbînd atît patul cît și decorul.

4. Nu trăiesc într-un mediu de cinefili, nu am fost nevoit să fac vreodată asta - nici eu nici cei din jurul meu.

5. Nu am trăit încă surprize, ce-i drept sînt și de pușin timp aici. Voi sta oricum pînă duminică, urmează să văd dacă voi fi surprins pînă atunci. Cît despre dezamăgiri: foarte pușină lume comparativ cu anul trecut, pînă și barul acesta de aici („La Mărgelatu”) era mai plin. Poate sînt mai pușini bani, sau poate s-a cam „turtit” lumea, au alte interese.

6. Cam toate filmele sînt șoc pentru mine, ținînd cont că decid pe loc la care mă duc, uitîndu-mă peste program.

7. Chiar faptul că am făcut drumul de la București la Cluj ca să mă uit la filme se poate pune drept un exces personal. Altul nu îmi vine în minte.

8. Dragostea și interesul pentru film nu țin de vîrstă. Poți să ai 20 de ani, dacă nu ești interesat, nu îți vei mișca picioarele din casă.

A consemnat Bogdan Sucilă

■ Evenimentele zilei

TIFF Lounge

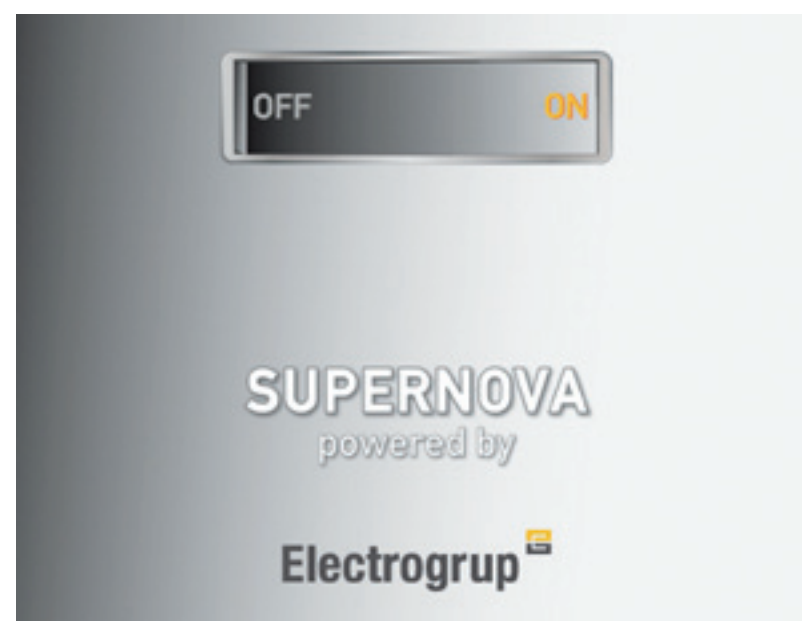
- 15:00 Lansarea de carte: „O istorie subiectivă a tranziției filmice” de Valerian Sava (vol. 2)
- 15:30 Lansarea DVD-ului *Visul lui Adalbert* de Gabriel Achim
- 16:00 Lansarea DVD-ului *Tatăl fantomă* în regia lui Lucian Georgescu, ecranizare a cărții lui Barry Gifford
- 17:00 Alpinistul Horia Colibășanu, invitatul special al proiecției filmului *Creasta*, este invitat la TIFF Lounge

Hansen Lounge

- 16:30 Lansarea DVD-ului *Marfa și banii*, filmul de debut al regizorului Cristi Puiu

TIFF Art

- 10:00 – 15:00 Ateliere de film de animație
- 19:00 Vernisaj „Filmele lui Jiří Menzel în afișul ceh” în prezența regizorului Jiří Menzel
- 21:30 Proiecție „Patricia Kaas, My Life”, regia Horst Muhlenbeck

TIFF.12
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 31.05-9.06.2013

TIFF BLOG

CÂT STAI LA CAFEA, INTRĂ PE **BLOG.TIFF.RO** ȘI CITEȘTE POVEȘTILE DIN CASĂ, PARTICIPĂ LA CONCURSURI, CONSULTĂ GALERIILE FOTO, DELECTEAZĂ-TE CU INTERVIURI SIMPATICE ȘI SCRIE-NE IMPRESIILE TALE DESPRE TIFF 2013.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FILM TRANSILVANIA

Art your life

Energobit

TU CE ONG SUSTII?
EU SUSTIN ASOCIAȚIA HOPE FOR LIFE.

BURSA BINELUI
Un proiect BCR

Pe Bursa Binelui poți dona online, în siguranță și fără comision.

Scanează QR-ul, fă o faptă bună și alege un ONG pe care să-l susții.
www.bursabinelui.ro

E.ON vă prezintă secțiunea "Acesta este sfârșitul/This is the End" la TIFF 2013.

e-on

■ Zilele Filmului Românesc

Matei, copil miner

Versiune autohton-contemporană de Tom Sawyer? Nu chiar. Mai degrabă, story despre durerile și deriva copilăriei unui puști rămas singur cu un bunic (foarte asemănător la înfățișare cu Christopher Lee), undeva într-un orașel minier pe jumătate căzut în paragină. Matei și amicii își fac de lucru cu vopsea pe mașina directoarei de școală,

drept pentru care exmatriculare, conflict cu bunicul, fuga la București. Unde Matei cel pasionat de insecte face o incursiune memorabilă în Antipa-ul închis. Scenariul explorează filonul problemelor românilor plecați fără de copiii aferenți peste hotare, punctează la empatie fără a cerși lacrimi sau identificări totale cu protagonistul, situația sau

evenimentele aventuroase. Filmat extrem de curat și inspirat, cadrat perfect și una dintre peliculele care impactează eminamente vizual (Reinhold Vorschneider execută impecabil imaginea), debutul în lungmetraj al Alexandrei Gulea merită văzut într-un cinema.

Cristi Mărculescu

■ Ce se întâmplă, Documentarul?

Nadea și Sveta

Documentarul Maurei Delpero înregistrează poveștile a două imigrante moldovence prinse între est și vest, între Italia și Moldova. Plecate la muncă în străinătate de câțiva ani, cele două își caută în continuare locul în lume, încercând să gestioneze relațiile cu familia de care s-au despărțit și singurătatea sau chiar izolarea în care

trăiesc în vest, făcând curățenie și îngrijind bătrâni. Sveta primește, după doi ani în Italia, permisul de rezidență, fapt ce-i permite să se întoarcă să-și vadă fetița, iar Nadea, ai cărei copii sînt deja mari, e înfricoșată de perspectiva de a înfrunta singură singurătatea vestului civilizat în absența prietenei ei. Emoționant și polemic, deși poate

puțin stereotipizant, filmul aduce publicului românesc o perspectivă exterioră asupra unei probleme sociale contemporane care a luat amploare de la începutul anilor 2000 în România, la fel ca în Republica Moldova, o problemă despre care știm cu toții, dar vorbim prea puțin.

Radu Meza

■ Acesta este sfîrșitul

Panihida

Republica Moldova. Zilele noastre. Avem de a face cu o "panihidă" detaliată pe motiv că o femeie a murit. Plîsete la capătul moartei, discuții între bărbați despre inevitabilul sfîrșit care îl așteaptă pe fiecare din ei. Filmat excelent, filmul creează o simbioză superbă între celebrarea vieții și greutatea morții. Într-un areal geografic de-a dreptul paradisiac, drumul spre cimitir este arid, ud de guri lacome din carafe de vin. Doar preotul satului pare să se arate jovial și să nu piardă nicio clipă din

viața care i-a fost dată. Entuziasmul său devine molipsitor. Filmul Anei-Felicia Scutelnicu este o inițiere delicată în parantezele vieții și ale morții. În acest mediu rural pur, plîngerea morților nu are nimic din apocalipticul cu care am vedea în mod curent moartea. În schimb, devine o datorie dusă la capăt cu fidelitate. Conturile vieții de dincolo sînt reglate și de cei rămași în urmă. Premiul pentru medumetraj la Festivalul de Film de la Roma.

Bogdan Minea

■ Proiecții speciale

Pas în doi

Cu strungari care fluieră impecabil Bolero-ul lui Ravel imediat după ce au câștigat concursul "Mîini îndemînatice", care filozofează despre rolul femeii în societate în timp ce-și spală rufele într-o cadă comună dintr-un cămin, strungari care fac disk-jokeing electro-funk folosind adlib-uri de gen "Ce-ai mîncat aseară? Piine cu papară" combinate cu un soi de sampling din "Frumoasă-i vecina noastră", cu secvențe onirice care conțin și o *ars poetica* enunțată de un șef de fanfară - "Muzica e o hală, iar instrumentul e strungul", *Pas în doi* e un patralter amoros configurat în jurul unui

Claudiu Bleonț tînăr și șarmant desfășurat într-un *setting* industrial pe muzică electro combinată cu muzică de operă. O bijuterie, din punctul de vedere al coloanei sonore și muzicii originale care potențează conflictul și stările personajelor, filmul lui Dan Pița din 1985 va fi proiectat cu ocazia acordării *Premiului pentru întreaga carieră* lui Adrian Enescu - compozitor cu 65 de coloane sonore de film, cu albumul de debut "Bună seara, iubito!" al Lorendanei Groza și o selecție în colecția *Buddha Bar* în palmares.

Radu Meza

InterogaTIFF

Lynda Myles: Regizorii trebuie să se concentreze pe viziunea lor creativă

Lynda Myles, producătorul multor filme ale lui Stephen Frears și directorul departamentului de ficțiune al Școlii Naționale de Film și Televiziune (Londra), și membru în Juriul TIFF din acest an, vorbește despre motivul pentru care filmele trebuie proiectate pe ecran mare și de ce regizorilor n-ar trebui să le pese prea mult despre finanțarea filmelor.

Ați jucat un rol important în revigorarea Festivalului de Film de la Edinburgh, în anii '70.

Da, a fost o perioadă fantastică pentru cinema. Eram prea tânără pentru Nouvelle Vague, dar cinema-ul german explodase la acea vreme. Am arătat 24 de filme germane într-un singur an! Wim Wenders și Werner Herzog veneau la festival și era o atmosferă incredibilă. Proiectam și filme americane independente. Într-un an, am avut o retrospectivă Martin Scorsese deși, la acel timp, avea doar trei filme realizate.

Credeți că un festival ca TIFF sau alt festival european poate fi la fel de entuziasmant ca

eveniment cultural precum Edinburgh?

E diferit acum. În acele vremuri, un festival era probabil singurul mod de a proiecta un film și apoi filmul era ales de distribuitori. În plus, erau destul de puține festivaluri, vreo 20-30 în total. Acum, totul e foarte diferit pentru că e foarte multă competiție și sunt multe filme proiectate. În plus, aspectul economic e diferit – în anii '70 nu trebuia să plătești pentru un film, dar în ziua de azi trebuie să te tocmești cu agenții de vânzări. Cu toate acestea, ieri seară, cinematograful în care eram era plin, deci esența e aceeași, adică dorința de a vedea filme.

Cum sînt cineaștii noi de acum în comparație cu cei din anii '70?

Pe atunci tipăream o revistă despre regizorii invitați, iar în primul număr l-am prezentat pe Samuel Fuller. Sam era un personaj în sine – luptase în război, a fost în armata americană, a fost la Dachau, de fapt a ajutat la eliberarea Dachau-ului. Personalitățile acelei generații erau incredibile; Douglas Sirk a avut cel mai mare impact asupra mea. Generația care a urmat, cea a lui Wim Wenders și Scorsese, era formată din oameni care urmaseră școala de film și erau *self-conscious* în legătură cu ce a fost înaintea lor, aveau o abordare postmodernă a cinema-ului. Mulți cineaști tineri fac din primele

lor filme tribune pentru cei care i-au precedat, dar cred că ar trebui de fapt să ducă cinema-ul înainte.

Cărui tip de film i-ați da un premiu?

Eu caut originalitatea. Se poate să fie de modă veche, ținând cont că am crescut cu filme germane, dar caut filme în care limbajul cinematografic este împins dincolo de limite. Nu mă refer la conținut, ci la formă, aș dori să fie mai mult decât *televizuale*, mai mult decât convenția narațiunii de la A la Z. Sunt de acord cu Godard: un film are un început, un mijloc și un sfârșit, dar nu neapărat în ordinea asta.

Cît de important e pentru cineaștii noi să stăpînească principiile economice ale producției de film?

Cred că e bine ca regizorii să aibă idee despre cît de mult va costa un film sau altul. Dacă îi iei ca exemplu pe Atom Egoyan ori David Cronenberg, ei știu foarte bine că un anumit buget îți dă un anumit nivel de control. Dar e munca producătorului să facă rost de bani și să-i dea regizorului cît are

nevoie, în limitele bugetului și ale programului. Regizorii trebuie să se concentreze pe viziunea lor creativă.

Ce părere aveți despre internet ca platformă de distribuție? Larry Clark a decis să-și distribuie noul film (*Marfa Girl*) online pentru a evita sistemul tradițional de distribuție.

Dacă e calea viitorului, mă gândesc că trebuie folosită. E o chestie legată de generații – eu am crescut văzînd filme pe ecran, la cinema. Detest să văd filme pentru prima oară pe DVD. Cred că sînt de modă veche. Văd oameni care se uită la filme pe avion (schițează dezamăgită un ecran de 10 inci) și nu așa ar trebui să trăim un film. Tipul de cinema pe care-l caut e cel făcut de regizori precum Béla Tarr și pur și simplu nu te poți bucura de un asemenea film pe un ecran mic. Doar dacă ai un proiector foarte mare acasă. Cum e posibil să vezi *Calul din Torino* altfel decît pe un ecran de cinema?

A consemnat Mark Racz

TATAL FANTOMA
Barry Gifford Lucian Georgescu

"A Notable Book of the Year" (New York Times)
"Lucian Georgescu's Romanian rhapsody" (Pacific Film Archive)

7 Iunie, TIFF LOUNGE, 4 P.M.

ediție specială
TIFF
2013

powered by
vodafone

TIFF.12
www.tiff.ro

VINO SI TU LA LANSAREA PE DVD A UNEI COMEDII NECENZURATE DESPRE MARILE [REDACTED] ALE SOCIALISMULUI!

VISUL LUI ADALBERT
O COMEDIE ROMANTICA DE ÎNTREPRINDERE
UN FILM DE GABRIEL ACHIM

Parteneri:
UniCredit Tîriac Bank

BenQ Partener Tehnic TIFF 2013
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FILM TRANSILVANIA

W1080ST W1070 W770ST W750

BenQ îți oferă cele mai performante proiectoare pentru acasă !
 Cu proiectoarele BenQ te bucuri de aceeași calitate a proiecțiilor din cinema, chiar la tine acasă. Fie că vrei să urmărești un film în format 3D, fie că vrei să te bucuri de calitatea Full HD, ești captivat de imagini clare și profunde, care redau în mod autentic culorile.

NEW3D iF QUALITY FULL HD DOLBY DIGITAL ISF

BenQ.ro

BenQ
 Enjoyment Matters

E aici. E neîmblânzit. Mercedes-Benz CLA.

Coupé-ul în 4 uși de la Mercedes-Benz.
 Descoperă-l pe www.mercedes-benz.ro/CLA

© Mercedes-Benz

Mercedes-Benz
 The best or nothing.

CLA 220 CDI: consum mixt de carburant 8,7/100 km; consum cu 90/120 km/h: 4,2/ max. 4,5. Emisii puse în circulație de carbon (g/km): min. 107; max. 117. Masina de vânzare este cu titlu de prezentare.

TIFF.12
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 31.05-9.06.2013

INDUSTRY DAYS

Friday, June 7th 2013

Presentations & other events:
11.30 - 13.00 Presentation on World Cinema Support offered by French CNC - introduction by Emmanuelle Deprats World Cinema Support Representative & Hungarian Film Fund presentation - by Agnes Havas (Hungarian Film Fund) - Chief Executive Officer

Location: Piano Cazola Gallery (str. Virgil Fulicea nr. 3, opposite to Casa Matei)

experience the
urban
fairytale

leave the rest to usSM

RAMADA.
CLUJ

Ramada Cluj, 43 - 49 Calea Turzii
Cluj-Napoca, Cluj, Romania
Tel: (0040)372 743 143
www.ramadacluj.ro

Uită-te la un documentar înainte de culcare, ca să reții de două ori mai multe lucruri.
De acum vei ști totul despre orice - doar la UPC ai cele mai multe canale de documentare.

031 100 1000
www.UPC.ro
facebook.com/UPC.ro

Descoperi ceva extraordinar în fiecare zi

la TIFFul Acasă! **TIFF**
shop

**PROMOȚIA de VINERI
7 iunie**

Cumperi o agendă și o cană

=

și ai **GRATIS**
un YOYO !!!

Ne poți vizita la **shop.tiff.ro**

■ InterogaTIFF

“Închid ochii și văd”

Interviu cu Lucian PINTILIE

Întrebat ce vrea să fie când va fi mare, Corneliu Porumboiu a răspuns: Lucian Pintilie. Creditat pentru renașterea filmului românesc, Cristi Puiu a ținut să precizeze că, fără Lucian Pintilie, Noul Val nu ar fi existat. Venind din partea regizorilor săi favoriți, aceste declarații nu fac decât să întărească evidența: Lucian Pintilie este cel mai important cineast român.

Lucian Pintilie

Un artist de-o inteligență și ironie uriașe care a trecut de la film la teatru cu aceeași eleganță cu care a combinat, în opera sa, observația socială cu poezia vizuală. Mereu furios, cinic, subversiv, deranjant și niciodată dispus să accepte compromisul, fie el politic sau artistic, Pintilie a ales exilul impus atunci când regimul din România n-a avut altă soluție de a-l reduce la tăcere decât lovind sub centură. Cu prilejul retrospectivei integrale de la Museum of Modern Art (1-12 martie, 2012) organizate de Institutul Cultural Român din New York (la care regizorul va fi prezent), Lucian Pintilie a acceptat să privească înapoi, închizând ochii și făcându-ne să vedem omul din spatele unei cariere exemplare care e departe de a fi încheiată.

Ați făcut zece lungmetraje într-o carieră în film de aproape cinci decenii. Vi se pare mult, vi se pare puțin sau credeți ca e o “balanță” justă?

Ritmul meu genetic este acela de a face un film odată la doi ani. Semnez cu o furie bine stăpînită o

datorie restantă de zece lungmetraje pe care cinematografia românească o are față de mine – zece filme care mi s-au furat când am fost dat afară din cinematografie. Vreme de 20 de ani (1970 – 1990) am fost interzis să mai fac filme în România.

În 1970 am fost denunțat împreună cu un coleg al meu de a fi provocat apariția unui “fenomen de antipatriotism în filmul românesc”. Oricine știe în România ce a însemnat un asemenea denunț. O absență de 20 de ani, de exemplu. Imaginați-vă filmul *Balanța* apărind pe ecran cu 20 de ani mai devreme. Și toate filmele mele apărind cu 20 de ani mai devreme.

În acești ani de absență în care creația mea și, de ce să nu o spun de-a dreptul, supraviețuirea mea, s-au datorat unor țări atât de generoase ca Franța și SUA, i-am întâlnit pe frații mei de peregrinări universale, pe Andrei Șerban și Liviu Ciulei. Cele mai grele clipe au fost momentele de reîntoarcere în România.

Vă întreb însă, la rîndul meu: Știți câte filme a făcut în cei 20 de ani de suspendare a mea regizorul

care m-a denunțat lui Ceaușescu? În afara “filmului” cu execuția lui Ceaușescu la care participase, sînt 38 de filme. Repet întrebarea: Știți câte filme a făcut regizorul care l-a denunțat pe Pintilie lui Ceaușescu? Răspunsul meu e mereu același, invariabil. 38 de filme.

Cînd ați înțeles România mai bine, înainte sau după Revoluția din decembrie 1989?

Cînd l-am văzut pe generalul Stănculescu (n.red.: general al Armatei Române înainte de 1989, creditat drept artizanul procesului și execuției dictatorului Ceaușescu) confecționînd avioane de hîrtie în așteptarea execuției lui Ceaușescu.

Cînd am văzut cum au fost “ciuruiți” dictatorii. Cum a trecut apoi ciuruirea lor – din crimă în vorbire legendară, apoi în argou, și preluată din zbor de șeful statului cu imensul lui talent de președinte-jucător.

Cînd am văzut tandrețea care îi lega pe cei doi idioți.

Cînd am constatat firescul cu care românii au descoperit crima ca făcînd parte din natura lor. Era o Românie fără compasiune, necunoscută mie, crudă, mult mai

aproape de Siria decît de Praterul vienez. Adică după 1989.

Cum v-ați reinventat ca artist o dată cu exilul din Franța, cum a fost să vă duceți obsesiile în altă parte, și de ce nu ați făcut film în Franța?

M-am întors la bătrînețe, după vagabondajul meu prin teatrele lumii, în casa de pe malul lacului Băneasa. Mi se întîmplă să nu ies cu lunile din conacul mănăstiresc de la Băneasa și să nu observ că de fapt convorbirile de supraviețuire pe care le am cu prietenii sau colaboratorii mei sînt strict imaginare, adică exact așa cum le descria Washington Post în interviul pe care mi l-a luat acum mulți ani, în 2 martie 1986. Închid ochii și călătoresc, închid ochii și văd.

Cînd stau la Paris, traversez Sena 2 sau 3 zile la rînd pînă cînd îmi dau seama că sînt la Paris, că rîul pe care îl traversez și pe care îl văd mai bine închizînd ochii este Sena.

Mă simt stînjinit, mi-e puțină rușine, dar reinventarea mea ca artist nu mi-a provocat nici o dificultate de adaptare, nici măcar cînd am aflat că apartamentul meu din 8 bis rue de Saint-Hyacinthe era lipit de cel al lui Robespierre. Ascultam cu urechea lipită de zid, cînd făceam un pas îi clămpănea falca de moarte.

De ce nu am făcut film în Franța? Păi aveam eu timp să prepar acel fabulos travaliu de răbdare și de culise, obligatorii în construcția oricărui proiect? Bineînțeles că nu am închis taraba. Am vîrsta proiectelor mele neterminate.

Care este cea mai importantă dovadă de recunoaștere a operei dumneavoastră pe care ați primit-o de-a lungul întregii cariere?

Poate interviul lui Susan Sontag din “Theater Heute” din februarie 1977. La întrebarea *Ce reprezentații din ultimii ani v-au marcat?* Sontag a răspuns: “Spectacolul *Turandot* al lui Lucian Pintilie. Merce Cunningham. *The Ik* al lui Peter Brook. Montarea berlineză cu *Așteptîndu-l pe Godot* a lui

Beckett. Plisetskaya în *Bolero*-ul lui Ravel. Producția lui Strehler cu *Livada de vișini*.”

Ce vă atrage cel mai mult la ideea de carnaval? E un termen pe care l-ați folosit des atunci cînd ați vorbit despre filmele dumneavoastră și despre viziunea asupra României.

Carnavalul mă atrage, mă seduce ca una dintre cele mai riscante și provocatoare tentative de a parodia moartea. Ajung la sfîrșitul vieții și, de cîte ori băscălesc numele lui Dumnezeu, mă uit imediat cu teamă în jurul meu, dacă nu cumva sînt prin preajmă turnători sau turnătoare care iau notițe într-un carnet de însemnări ascuns. Sînt superstițios. Deloc religios. Cam jalnic, nu?

Terapia carnavalului este enormă, așa a fost inventat Cimitirul Vesel de la Săpînța - un decor nebun pentru carnavalul morților. Oamenii și-au dat seama și alcoolului vesel i-au adăugat Cimitirul Vesel, azi foarte vulgarizat, dar cu o înclinație metafizică la origine absolut impresionantă. “Il n’y a rien de plus drole que le malheur.” (Beckett)

Cînd am pus în scenă *Flatul fermecat* la Aix-en-Provence, m-a impresionat conținutul noncarnavalesc al unei scrisori adresate de Mozart tatălui său și mi-am dat seama că nu este singura pătrundere în moarte posibilă: “Și cum moartea privind lucrurile în față este țelul real al vieții, m-am familiarizat atît de bine de cîteva ani încoace cu această adevărată și perfectă prietenă a omului încît imaginea ei, pe lîngă că nu mai are nimic înspăimîntător pentru mine, îmi pare prin multe lucruri foarte liniștitoare și consolatoare.”

Cu care dintre personajele din filmele dvs ați empatizat cel mai mult și de ce? Care dintre ele considerați, astăzi, că vă reprezintă cel mai tare?

Cu Mitică din *De ce trag clopoțele, Mitică?* Îmi mai ia din greutatea de pe umeri.

(continuare în pagina 11)

Povești cu final fericit

Livrate de TNT

■ InterogaTIFF

Ce anume din realitate vă stimează cel mai tare ca cineast?

Oglinzile. Fețele multiple ale realității, reflectate într-o oglindă uriașă care este lacul.

Cum comentați faptul că filmele dumneavoastră au fost descrise ca fiind tragicomedii cu umor negru balcanic (care umor nu se traduce neapărat instantaneu în lume)?

Comentez așa. E o definiție foarte largă, mult prea largă în care, într-adevăr, ca la un chef balcanic, intră toată lumea. Intră și Emir Kusturica care produce (cu excepția primului său film) un cinematograf pe care îl detest. Intră și Dusan Makavejev, acest Godard sîrbo-croat, cu un cinematograf pe care îl ador. Intru și eu, dacă binevoiți să mă invitați. Intră și Michael Cacoyannis, cel mai vechi, melodramatic și sentimental dintre noi toți. Dar cine nu intră?

Deosebiriile sînt însă enorme, mult mai mari decît s-ar putea crede, începînd cu prima limbă străină vorbită în afară de cea maternă. Balcanismul nu e o unitate, ci o imensă disparitate explodată și răsexplodată, pe care definițiile clasice sînt neputincioase în a-l mai defini, cuprinde și explica.

Ce le lipsesc filmelor adaptate după piese de teatru pentru a nu fi teatru filmat? Dacă ați adapta azi pentru cinema unul dintre spectacolele pe care le-ați regizat de-a lungul anilor, care ar fi acesta și de ce?

Le lipsesc adaptatorii. Voi încerca, chiar în acest an, cînd voi face filmul *Pescărușul* după Cehov, să explic ce înțeleg eu prin adaptare. Cred că se poate face altceva decît ce a făcut Marco Bellocchio admirabil în *I pugni in tasca* mulți ani în urmă și în multe alte filme după aceea. În interiorul adaptării mai e nevoie de încă o adaptare mai mică, de un mecanism suplimentar de funcționare, exemplul cel mai strălucit fiind *Vanya on 42nd Street*, un Cehov perfect al lui Louis Malle.

La urma urmei însă, există în opera mea cinematografică și în această retrospectivă *De ce trag clopotele, Mitică?* L-ați uitat deja? E un exemplu de cum percepe Pintilie conceptul adaptării. Să-l aștepte cu filmul după *Pescărușul*... Vreți și un titlu pentru el? "Cehov și Sahalin". Vreți și subiectul? Ca să scape de plectiseala pe care o emanau femeile îndrăgostite de el, Cehov fuge pe insula Sahalin de unde povestește o execuție pe care nu a văzut-o niciodată.

Am remarcat referințele temporale, uneori foarte specifice, din titlurile cîtorva dintre filmele dumneavoastră: *Duminică la ora 6, O vară de neuitat, Prea tîrziu, După-amiaza unui torționar*. Mai mult: narațiunea din *Reconstituirea* se întinde pe (doar) 24 de ore, amplificînd senzația de timp real – lucru valabil azi și în anumite filme ale Noului Val, a căror acțiune se întinde tot de-a lungul a 24 de ore. Altele marchează tot din titlu referințe temporale foarte precise: *4 luni, 3 săptămîni și 2 zile, 12:08 East of Bucharest, Marți după Crăciun, Amintiri din Epoca de Aur, Aurora* etc...)

Timpul este încărcat cu o valoare metaforică, pe care o găsesc profund plecticoasă, dar și cu una metafizică, foarte stimulantă. Observația este foarte interesantă. Nu vrei să o discutăm altă-dată?

Apropo de *Reconstituirea*: este filmul-far al Noului Val, potrivit declarațiilor unora dintre cineștii lui reprezentativi. Cum vă raportați dumneavoastră la Noul Val?

Pentru mine, filmele-far sînt filmele lui Cristi Puiu și ale lui Corneliu Porumboiu. După care urmează un șir de regizori excelenți.

Apropo de Timp: credeți că ați îngropat definitiv trecutul prin filmele dumneavoastră (cum splendid evocă scena cenușei îngropate la final în *Balanța*)?

Problema nu e să-l îngropăm, ci să nu-l dezgropăm.

Emoționantul episod despre Chaplin la filmare e doar una dintre paginile de antologie din cartea dumneavoastră de memorii *Bricabrac*. Cu ce gânduri revizitați acest moment astăzi, cînd aveți aceeași vîrstă cu Chaplin la momentul în care l-ați cunoscut?

Îmi pare bine că te-a emoționat momentul cu Chaplin. Pentru mine, cu cît sînt mai îndepărtate, cu atît aceste amintiri sînt mai emoționale, pentru că intervine și imaginația pe care trecerea timpului o amplifică.

Ce știi precis sînt timiditatea și iritarea care creșteau în Chaplin, care presimțea că filmul va fi un eșec. Psihologic, mă recunosc în acest episod.

Una dintre replicile mele favorite (din *Balanța*) spune: "Dintre noi doi nu poate ieși decît un geniu sau un nebun. Dacă e normal, îl omor cu mîna mea." Care este

cea mai iritantă reprezentare a normalității pe care ați executat-o fără remușcări într-un film?

Orice reprezentare a anormalității ridicată la rang de normalitate și, acceptată ca atare (despre care vorbește și *Balanța*), e pasibilă de execuție. O să-ți povestesc o scurtă istorioară reală care conține o imagine formidabilă: acum cîțiva ani, pe o cursă aeriană internă, trei popi în sutane călătoreau la business class, în vreme ce un înalt politician român, recent și provizoriu degradat din poziție, era la clasa economy, pierdut printre pasageri.

Sînteți la fel de exasperat și de furios și pe România de azi?

Mult mai. Dar trebuie să mărturisesc că sînt și foarte obosit.

(București, februarie 2012. Interviu preluat din *Dilema Veche*)

A consemnat Mihai Chirilov

EVENTIMENT

Ora 18:00 – Cinema Arta
"Lucian Pintilie Cineast". Extrase video în premieră din bonusurile DVD-ului omonim. În prezența lui Lucian Pintilie și a lui Cristi Puiu.

quintessence
DIRECTOR GENERAL
CANNES 2001

**LUMINIȚA GHEORGHIU DORU ANA RĂZVAN VASILESCU
ALEXANDRU PAPADOPOLO IOANA FLORA DRAGOȘ BUCUR**

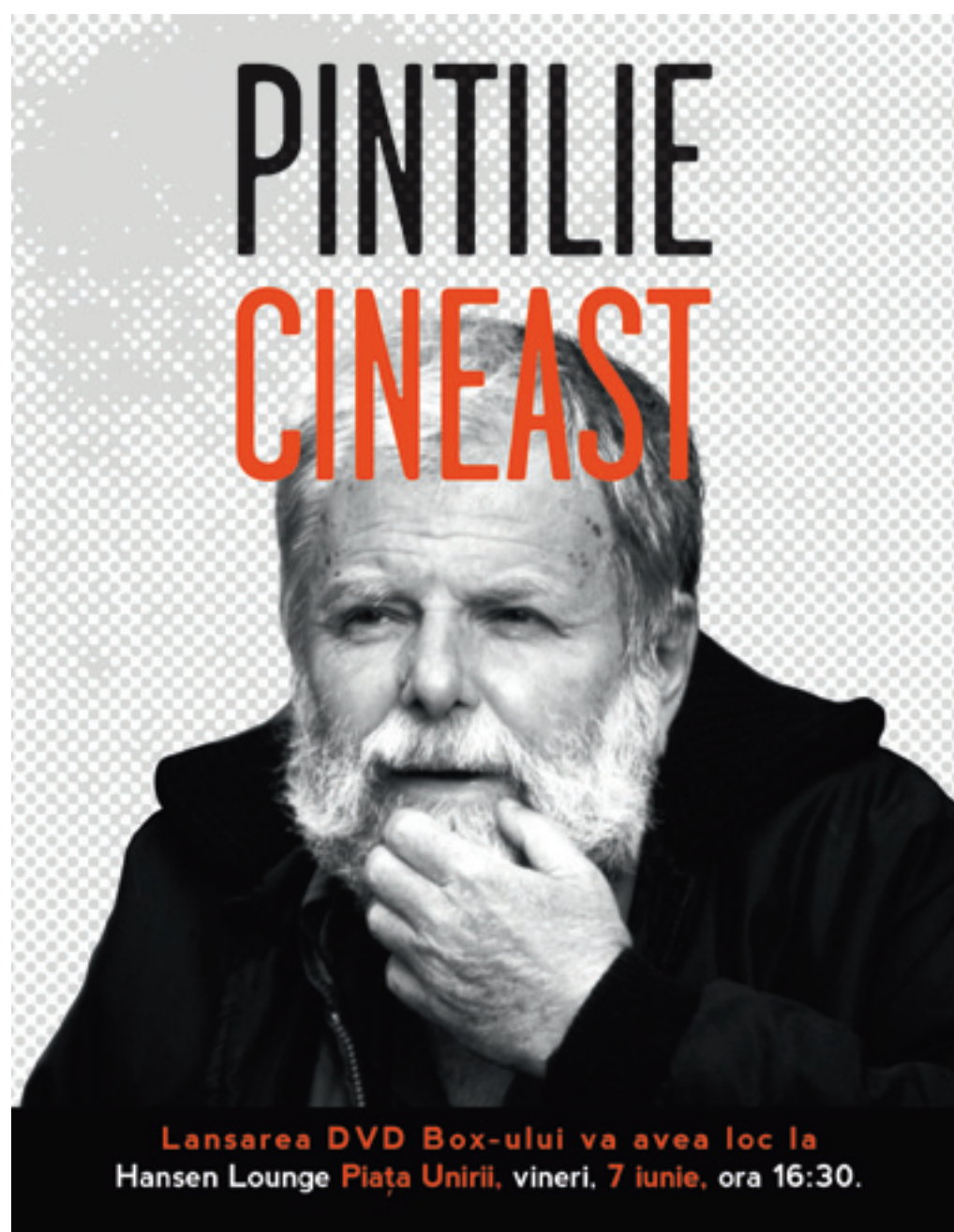
MARFA ȘI SIBANI

UN FILM DE CRISTI PIU

**DIN
7 IUNIE
PE DVD**

ALEXANDRU PAPADOPOLO DRAGOȘ BUCUR IOANA FLORA LUMINIȚA GHEORGHIU RĂZVAN VASILESCU
SCENARIU ANDREEA HASNAS COSTUMELE ADRIANA IURASCU MONTAJUL INES BARBU SUNETUL ANDREI PAP CALIN POTCOAVA
PRODUCȚORII S.C. ROFILM S.A. FILMEX-ROMANIA IMAGINEA SILVIU STAVILA SCENARIUL CRISTI PIU RĂZVAN RADULESCU REGIZOR CRISTI PIU

PINTILIE CINEAST

**Lansarea DVD Box-ului va avea loc la
Hansen Lounge Piața Unirii, vineri, 7 iunie, ora 16:30.**

Shadow shorts

Beaucoup mini-shadows

Două platouașe mustinde de mistere, bizarerii și mațe revărsate. Exactamente, scurtelemetrajele din Umbre, subiect de delectări transgresive.

Cele 12 antreuri (pe care, ca în anii trecuți, unii dintre spectatori le-au servit înaintea mult-mai puțin bogatelor în viscere și descăpăținări filme din competiție) variază extrem, de la camp ultra-incorect și totalmente jubilat, la meditații despre natura ființei umane și efemeritatea sa (*no kiddin'*, avem și așa ceva). Pentru început bazele: *Io sono morta* (Francesco Picone), twist deranjant pus peste și mai deranjantul *torture-porn*. Deci ea, care va fi moartă, și el, care îi mărturisește amorul sincer, se duc cu cortul în pădure. După care el calcă într-o capcană pentru urși, ea moare și el își dă seama prea târziu de sensul exact al uneia dintre confesiunile ei. *The End* (Marius Roșu) pune un gras cu Iisus tatuat pe spate să se îmbuibă dintr-o găleată. *One-trick pony* clasic, cu twistul de final cu tot. *Twist again: Hotel*-ul spaniol al lui (Jose Luis Aleman), care oferă într-un hotel de carton un festin gargantuesc unui om rățicit prin deșert și dă cu twistul într-un mod extrem de

isteț, glumeț și macabru. Alt hotel, fără vreun fel de twist este mediu de metafore politice foarte serioase în *Room 606*. Peter Volkart face ca un elvețian serios ce este o alegorie foarte bine expusă a sistemelor totalitare și a dorinței de libertate, folosind nano-indivizi și multe mecanici ale opresiunii mecanice. Din panoplia monștrilor sacri ai genului lipsesc vampirii și zombie, dar avem un plod posedat care nu ar trebui investigat medical (*Alexis*, regia Alberto Evangelio) și niște foarte memorabile creaturi dotate cu tentacule în *The Captured Bird* (Jovanka Vuckovic). *Necrolovers* (Victor Uribe) e cu cineva care ar putea fi vampir care fuge din ceva ce ar putea fi un balamuc și ajunge într-un cimitir, convenabil amplasat în imediata vecinătate. Cimitirul este indiscutabil cimitir, pentru că acolo sînt jefuitorii de morminte. Într-un orașel idilic ușile pornesc un război împotriva ferestrelor. Pentru că un lăptar interacționează sexual cu o gospodină iar filmul (*The Tale of the Wall Habitants*, Andrej Boka) este

suspect de serios și metafizic. Deliciile superbissime ale selecției vin din zone diferite. *Fist of Jesus* (Adrian Cardona & David Munoz) este o relectură apocrifă descreeierată, *ultra-gore*, *mega-kitsch* și sublimă a unor chestii de prin Biblie. *How to Raise the Moon* îi oferă Anjei Struck o ocazie elegiacă și calofilă de-a revizita universul macabru stilizat și destabilizant din operele fraților Quay. Un iepure și o vulpe (ambii împăiați din plușuri) tot tund o pianistă pentru ca manechinul să elibereze luna de pe ceruri, furată de unul dintre patrupeze. Cireașa de pe colivă e *Death of a Shadow* (Tom van Avermaet), splendid și foarte profund, cu nisaiva *steam-punk*-isme: un hoț de umbre profesionist (Matthias Schoenaerts) trebuie să aleagă între datoria de-a captura într-o conservare umbre ale celor muribunzi și pasiunea lui sinceră pentru o duduiță care-și așteaptă mîndrul să revină de prin tranșeele Primului Război Mondial.

Cristi Mărculescu

Lansare

Luminița Gheorghiu pe coperta numărului 4 All Hollow

Astăzi se lansează la TIFF noul număr All Hollow. Unul dintre cele mai mari nume ale cinematografeii românești, actrița Luminița Gheorghiu este coperta ediției de vară 2013 a revistei All Hollow. Ca de fiecare dată, proiectele All Hollow încearcă să scoată vedetele din zona lor de confort. Departate de a se afla la primul succes internațional și după mai bine de 30 de ani dedicați filmului și teatrului, actrița a acceptat să participe la un concept inedit pentru pictorialul de copertă al revistei. Materialul realizat de fotograf Barna Nemethi, stilistul Ovidiu Buta și make-up artistul Alexandru Abagiu dezvăluie deopotrivă ușurința

de a intra în roluri atipice și munca și dedicația ce se ascund în spatele unui mare om și actor, lucruri care fac din Luminița Gheorghiu o forță inepuizabilă. Pentru fiecare număr, All Hollow organizează o petrecere de lansare, iar de data aceasta evenimentul va avea loc la Cluj, în cadrul TIFF. Una dintre surprizele pregătite pentru TIFF e lansarea unui scurtmetraj ce le are ca protagoniste pe Luminița Gheorghiu și Monica Bîrlădeanu, realizat de The Warden Collective (trio-ul Griffon & Swans, de-Film și Digital Cube). Petrecerea de lansare va avea loc la Club Midi și îi are ca invitați speciali pe Robin and the Backstabbers, Lights Out și Gojira (Policlinic).

Zilele Filmului Românesc

Rocker

O situație A. insuportabilă (Dinte e dependent, iar Victor, tatăl său, face tot ce poate pentru a-l ține în casă și a-i furniza el însuși heroina de care are nevoie, riscînd din ce în ce mai mult) nu e înlocuită de o situație B. în care ceva, orice, e schimbat. În noul film al lui Marian Crișan, nici Dinte nu moare, nici Victor nu încapă pe mîna poliției sau a dealerilor; nici Dinte nu decide să renunțe la droguri, nici Victor sau altcineva nu pune piciorul în prag. Singurul traseu pe care ni-l prezintă filmul e cel parcurs efectiv de protagonist (de acasă la muncă, de la muncă la traficanți, de la aceștia la iubită). Indiferent ce ar face Victor (Dan Chiorean), umilințele la care este supus nu se mai opresc. Dacă le înghite pe toate, aceasta se întâmplă doar în parte deoarece e părinte, și meritul lui Marian Crișan de a-și fi asumat riscul de a se apleca asupra subculturii rock e cu atît mai mare cu cît acest amestec inerent ei de rebeliune și de inerție nu e nici extrem de românesc (drept urmare, e de presupus că filmul va avea mai puțină trecere afară), nici foarte pe înțelesul tuturor, și ar putea fi lesne respins acasă, la fel cum și Victor e privit de sus de rockerii mai tineri sau de dealerul lui în

trening și adidași, cu toții la fel de străini de el, la fel de de-pe-altă planetă. Odată cu *Rocker*, noul val dovedește că are nu doar creier, ci și nerv, adică acel ceva la care ne

referim uneori amintind de unele părți ale corpului uman de parte bărbătească, mai rușinoase.

Cătălin Olaru

m@dd[®]
electronics group

Microsoft[®]
AUTHORIZED
Refurbisher

Cumpărați un PC reconșionat

www.pcmadd.com/tiff

Dacă doriți să vă bucurați de beneficiile de a deține un computer care se încadrează în bugetul dvs.? Luați în considerare achiziționarea unui computer reconșionat, furnizat de m@dd Electronics, partener Microsoft Authorized Refurbisher.

Acești parteneri achiziționează calculatoare folosite, le reconșionează și preinstalează pe ele software original Microsoft.

Veți obține astfel un calculator de încredere la un preț accesibil – plus avantajul de a contribui la reducerea volumului de deșeurile electronice la nivel mondial.

Castigătoare a Microsoft Video Competition, **MADD te provoacă!**

Înscrie-te în competiția video pentru amatori și ai șansa să câștigi un super-laptop

www.microsoft.com/refurbishedpcs/RRPVids.aspx

pentru înscrieri: www.pcmadd.com/tiff

■ Must see – Fără limită

Ultima dată când am văzut Macao

Ce este cu multe crime, dar horror sau thriller nu e? Ce film aduce a jurnal de călătorie, dar nu e un *travelogue*? Ce film de anul acesta are în centru o grupare mistică care vrea să preia controlul lumii, dar nu are nici urmă de *fantasy* în el? E posibil ca filmul în cauză să cadă cu tronc dacă: 1. Îți plac

locurile exotice, cu iz colonial european; 2. Dacă portugheza ți se pare sexi, mai ales dacă mai este și vorbită de un personaj a cărui față nu o vei vedea niciodată. 3. Dacă îți plac filmele care se încapăținează să rămână fi-dele unui limbaj filmic original și să își spună povestea manipulând convențiile filmelor de gen. Portughezii

au ceva tradiție consolidată în privința melanjului de evocare poetică a locurilor, avantajul filmului de față fiind ritmul și ingeniozitatea cu care este prelucrat misterioasa acțiune. În mod categoric, una dintre *bijoux*-urile TIFF de anul acesta.

Bogdan Minea

■ Zilele Filmului Românesc

Condamnat la viață

Un sat din Transilvania, la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial. Un soldat german este găsit mort la marginea satului. Nu se știe cine este vinovatul, iar ofițerii germani amenință că îi vor executa pe cei

mai importanți zece membri ai comunității dacă făptașul nu se va preda. Ca să scape, fruntașii încearcă să-l convingă pe Ipu, "nebulul satului", să-și asume el vina... Filmul lui Bogdan Dreyer (prezent la TIFF în edițiile trecute cu *Unde*

la soare e frig și Thalassa, Thalassa – Acolo unde ochii dor) e primul remake românesc și cea mai mare producție românească din ultimii 25 de ani. Îi are în distribuție pe Gérard Depardieu, Bogdan Iancu, Harvey Keitel, Laura Morante.

■ Acesta este sfârșitul

36

Debutul experimental al regizorului thailandez Nawapol Thamrongrattanarit spune povestea rememorării nostalgice a unei relații trecute, prin intermediul a 36 de cadre fixe. Aceste cadre lungi și lipsa mișcărilor de cameră ne ghidează percepția. Cele câteva ființe umane par să-și ducă viața în interstițiile dintre momentele surprinse de camera digitală, intrând și ieșind din cadru, câteodată lipsind complet, iar altelei prezența lor fiind semnalată doar de un umăr, o voce sau un picior. Personajele, asupra cărora filmul tradițional

ne atrage atenția cu prim-planuri fetișizante, par să fie niște anomalii temporare în imobilitatea spațiilor și sînt singurele elemente care, prin mișcare, disting cadrele de fotografie. Protagonista, un *location scout* pentru realizatorii de film, realizează că și-a pierdut toate fotografiile salvate pe un hard-disk mobil și încearcă să le recupereze, ele fiind cumva legate de o relație din trecut. 36 obligă la reflecție asupra uzului fotografiei digitale ca extensie a percepției și memoriei umane.

Radu Meza

■ Proiecții speciale

Creasta

Patru din zece oameni care încearcă să escaladeze muntele Annapurna (8091 de metri, al zecelea cel mai înalt pisc din lume) mor. Unul dintre motivele principale pentru care muntele e atât de letal e că, pentru a-i ajunge în vîrf, trebuie traversată o creastă (cea din titlu) îngustă, lungă de șapte kilometri, ceea ce la o înălțime la care oamenii abia pot respira, durează câteva zile. În 2008, spaniolul Iñaki Ochoa de Olza, unul dintre cei mai experimentați alpiști din lume, a suferit leziuni ce l-au lăsat imobilizat la 7400 de metri. Astfel începe una dintre cele mai ample și

sordide operațiuni de salvare atentate în munții Himalaya, una care a angrenat oameni din zece țări diferite în efortul de a salva, acum, două persoane, pentru că omul care a rămas cu Iñaki pentru a avea grijă de el, la altitudini nerestabile, este Horia Colibășanu, alpinistul român care va fi prezent la proiecția de astăzi. Filmul spune povestea acestei operațiuni, despre oameni care caută nu moartea pe munte, ci viața și despre oameni care nu sînt eroi, ci frați. Proiecție prezentată de Aqua Carpatica.

Cătălin Moise

LUMINIȚA GHEORGHIU DORU ANA RĂZVAN VASILESCU
ALEXANDRU PAPADOPOL IOANA FLORA DRAGOȘ BUCUR
MARFA
SIBANI
UN FILM DE

7 IUNIE,
ORA 16.30,
 HANSEN LOUNGE,
 PIAȚA UNIRII:
 LANSAREA DVD-ULUI
MARFA ȘI BANII

Full Moon

"Full Moon" strikes back

The second edition of "Full Moon" (in Romanian, "Lună Plină") – Horror and Fantasy Film Festival (www.fullmoonfestival.ro), the only film festival in Romania focused exclusively on horror and fantasy films, will take place between 14 and 18 of August 2013 in the medieval village of Biertan (not very far from the medieval fortress of Sighisoara), and very close to the majestic fortified church protected by UNESCO.

The first edition of "Full Moon" HFFF (16 - 19 August 2012) was organized in only 45 days and it was 100% independently financed. It had 3 venues, two outdoor and one indoor: the *Melies Garden* (1.400 seats, in the back lot of the Parochial House), Cinema Vertigo (400 seats, the older school courtyard) and *Karloff Auditorium* (200 seats, the ex-cinema of Biertan, turned for the past 20 years into a deposit for second hand clothes and painfully restored by the "Full Moon" team to its former glory. Before becoming a cinema during the communist era, the building hosted the mid-19th century Stern Hotel). In addition to the renovated or freshly build screening locations, the festival team provided film fans with a modern camping put together from scratch and supplied with all the required facilities. 90% of the 14 feature films and 20 short films selected were Romanian premieres from 2011 and 2012 and there were two anniversary screenings: 30 years from the premiere of Carpenter's *The Thing*, screened in a digitally restored copy and the 90th anniversary concert screening of *Nosferatu*, accompanied live by the Einuiea quartet. The festival also hosted the big screen premiere of the trash musical *The Rocky Horror Picture Show*, which is intended to become the closing film of every "Full Moon" edition, turning the screening into a fully interactive experience. For those interested in the "how it's made" of genre cinema, there was an

exquisite workshop-exhibition on film costumes and make-up held by two Romanian experts, Dana Istrate and Ioana Angelescu. The three days of the festival gathered over 3000 viewers, with over 1000 tickets and over 300 3-day passes sold.

This year's edition will be expanded to a 5-day competitive event divided into two sections, one competitive, both for features and shorts (fantastic and horror films produced in 2012 or 2013 and never before screened in Romania), and one out-of-competition, divided into three subsections: *Tenebrae* (the best fantasy & horror feature films produced between 2011 and 2013, which have premiered internationally at the world's most important film festivals and which have not previously screened in Romania), *Grindhouse* (the best & strangest fantasy & horror films of the past 3 decades – from cult favorites to demented rarities) and *Full Moon Classic* (universally acclaimed classics, presented in restored versions).

There's no denying – for the past decade, Romanian cinema was the talk of the town, gathering countless trophies varying from the Palme d'Or (one for Best Film – *432* and two for shorts – *Traffic* and *Megatron*, plus a Camera d'Or for *12:08 East of Bucharest*) and The Golden Bear (one for feature, this very year – *Child's Pose* and two for shorts, *Cigarettes and Coffee* and *A Good Day for a Swim*) to way too many to count international awards in almost all the A-list festivals known to man. At the same time, however, the Romanian film industry failed to produce one single successful horror / Sci-Fi / fantasy genre picture – actually, it didn't turn out any genre pictures with the exception of some minor underground or genre-influenced short films. One of the main implicit missions of the "Full Moon" HFFF is to change all this by showing

younger generations of Romanian filmmakers that originality and creativity can exist outside art house auteur cinema. Also, as the steady critical and

commercial success of the recent output of great genre pictures such as *Sightseers*, *Iron Sky* or *The Berberian Sound Studio* could show the aforementioned younger

generation that great genre cinema is not the exclusive prerogative of the Hollywood studios.

Codruța Crețulescu

Who's who @ TIFF

MARIE PIERRE VALLÉ:

Acquisitions at Wild Bunch, one of the world's leading players in the field of international sales, its position strengthened by both a wealth of experience recognized by foreign distributors worldwide, and a broad, artistically diverse selection of the best of director-led international cinema. Currently handling an international sales catalogue of around 300 titles, Wild Bunch has established a reputation for both professionalism and provocation with distributors world-wide. Characterized by its diverse editorial policy, the company offers a constantly renewed and always innovative slate of films from all over the world: director-driven, art-house, genre or commercial; features, documentaries, regularly honored at both European and international festivals. Wild

Bunch is also renowned for discovering - and developing ongoing relationships with - new and innovative directorial talent, having to date handled more than fifty first or second-time features. Wild Bunch has facilitated the international distribution and success of numerous films and is wholly committed to providing the finest in international cinema to distributors and broadcasters throughout the world.

ALEXANDRA STRELKOVÁ:

Manager / Film Promotion at the Slovak Film Institute, the national support, research and archive institution in the field of cinematography in Slovakia, under the Slovak Ministry of Culture. SFU became a full member of FIAF in 2001, member of European Film Promotion in 2006. SFU comprises the National Film Archive and the

National Cinematographic Centre for support and promotion of Slovak cinema.

DRAGAN MARINKOVIC:

Director of the Belgrade Film Festivals, the city's cultural institution in charge of organizing the film festivals founded by the City of Belgrade. The Office organizes The International Film Festival - FEST, The Belgrade festival of documentary and short film - SHORT METER and The Serbian feature film festival - SOFEST. Its experienced team of permanently employed professionals and temporary staff is at your disposal for all information. The International Film Festival - FEST, www.fest.rs; The Belgrade festival of documentary and short film - SHORT METER, www.kratkimetar.rs; The Serbian feature film festival - SOFEST, www.ffs.rs

Julius Mall susține Festivalul de Film Transilvania 2013.

www.juliusmall.com | www.facebook.com/juliusMallCJ

■ InterogaTIFF

Lynda Myles: **“Directors need to focus on their creative vision”**

Lynda Myles, long-term producer of Stephen Frears and head of fiction at the National Film and Television School, and a member of the TIFF 2013 Jury, talks about why movies belong on the big screen and why directors shouldn't care too much about financing.

Lynda Myles

You played a big part in boosting the Edinburgh Film Festival, in the 1970s.

Yes, it was a fantastic time for cinema. I was too young for the *Nouvelle Vague*, but German cinema was just exploding at that time. One year I showed

24 German films! Wim Wenders came and Werner Herzog came and it was a fantastic atmosphere. We also showed American independent films; we had a Martin Scorsese retrospective, although he only had three films made at that time.

Do you think a festival like TIFF or other European festivals can be as exciting and important cultural landmarks as Edinburgh?

It's different now. Back then, a festival was probably the only way to show a film and then the

film was picked up by distributors. Plus, it was the 70s, there weren't many festivals around to start with, there were only 20-30 around in total. Now it's very different because it's so competitive, there are so many movies shown. Also, the economics of the circuit are different. Back in Edinburgh, I never had to pay to show a film, while today you need to strike a deal with the sales agent. Still, last night the theater I was in was packed, so I think the essence is the same – this desire to watch films.

What about new filmmakers compared to those of the 70s?

Back then we printed a magazine about the filmmakers present at the festival and the first issue was about Samuel Fuller. And Sam was such a character – he fought in the war, he was with the American forces, he was in Dachau, he went on to liberate Dachau. The personalities of that generation were just incredible; Douglas Sirk was probably the one who made the biggest impact on me personally. The generation that came next, that of Scorsese and Wenders, was formed of people coming directly from film school and they were self-conscious about what came before them, they had a postmodern approach to cinema. Many new filmmakers make their first films as tributes to the ones before them, but I think they should rather try to move cinema forward.

What kind of film would you give an award to?

I'm looking for originality. I may be old fashioned, as I grew up watching German films, but I'm looking for films in which the

language of cinema is pushed further. I'm not referring to the content, but form; more than being just “television”, conventional A to Z narrative form. I agree with Goddard: a movie has a beginning, middle and end, but not necessarily in that order.

How important is for emerging filmmakers to have a solid grasp of financing?

I think it's good for directors to have an idea of how much a movie is going to cost. If you look at Atom Egoyan or David Cronenberg, they know a certain budget gives you a certain amount of control. But it's the producer's job to raise the money and give the director as much he or she wants, within budget and schedule. Directors should focus on their creative vision instead.

What do you think about the Internet as a platform for showing films? Larry Clark decided to show his latest film (*Marfa Girl*) online and go around the cinema circuit.

If it's the new thing, I guess you have to go for it. It's a generational thing – I grew up watching movies on the big screen. I hate watching films for the first time on DVD. I guess I'm old fashioned; I see people watching movies on the plane and that's not how one should experience a film. The kind of cinema I enjoy is that of the likes of Béla Tarr, and you just can't enjoy something like that on a small screen... unless you have a huge projector at home. How can you watch *The Turin Horse* other than on a big screen?

Interview by Mark Racz

■ TIFF Review

The Questionable Dictatorship of English-language Cinema

Last year during the industry days of the Rio de Janeiro Film Festival, a young Hollywood type was brought over to give a talk to fledgling Brazilian directors and producers. I can't remember who the guy worked for, but you know the kind: monolingual, sees hardly anything that's not made in the U.S.A., has no interest in engaging with his new surroundings, and was seen clinging to so-called “big names” at the festival the way dust sticks to a Swiffer sheet. You can say I felt an instant antipathy to the twerp, but that was nothing compared to the story I heard about him the day I was leaving. His lecture to young Brazilians was that they need to make movies in English if they want their films seen outside their home country. Let's put aside the sheer arrogance of such a statement, the

stupefying idiocy of telling a roomful of Brazilians that their language and culture just aren't good enough for the world. I'm sure he's given the same talk in other countries (if he's ever been to other countries), so it wasn't region-specific, and he's hardly the only one to have given such a lecture – the message from Hollywood has long been that English language entertainment holds the greatest market share and therefore is what everyone should be doing. But where's the proof?

For months now I've been trying to think of movies made in English outside the U.S.A. that have done “boffo” at the box office, and I just can't come up with a title. Back in the days of grand European productions of the 1960s there were international casts who spoke a

Babel of languages and were later dubbed in post-prod, but can someone tell me a wildly successful movie of the last twenty years that fits this model proposed by the Hollywood twerp? I fully appreciate the lure of conquering the elusive American market, but I keep asking myself: is this where success lies?

The question doesn't address other issues that won't go away, such as cultural parity and the dictatorship of one nation telling another that their language and actors are of lesser value. I'm reminded of the great flop from last year, Jean-Jacques Annaud's *Black Gold*, which tried to tell the story of the Arab Gulf States using a French director working from a Swiss novel while utilizing Indian, Spanish, and Brit-

ish performers. Maybe that's an extreme example, but my point is that film industries need to get over the inferiority complex imposed from abroad and realize that their stories can be told their own way. Cracking the U.S. market will always remain an elusive goal because Americans are an insular people isolated by two major oceans and uninterested in the lands they're physically connected to beyond its borders.

Cinema is not like pop songs, and we've had no Abba equivalent among directors. It's encouraging that Danish TV series are becoming so popular worldwide, though while their success has been noted in the UK, I believe there's little hope of pervasive U.S. network play: the average American just isn't interested. The world, however, is a lot larger

than the space between Seattle and Key Largo, and there's an infinity of stories that deserve telling at home, without a Hollywood executive's dictates. Wednesday evening here at TIFF I saw Titus Muntean and Xantus Gabor's documentary *The Explorer (Exploratorul)*, about the pioneering Romanian biologist and explorer Emil Racoviță. I was moved by Racoviță's story, one of thousands and thousands of lives beginning with promise, evolving into accolades of recognition and then, thanks to the shifting fortunes of the 20th Century in Eastern Europe, culminating in hardscrabble tragedy. It's a life deserving of treatment in both documentary and fiction form, and I don't want to imagine it done in any language but Romanian.

by Jay Weissberg

■ Blog

Actul de a uimi

Mă trezesc în ultima vreme că ies de la documentare mai îmbogățită și mai uimită ca de la ficțiune. Aceste ultime zile de festival dau prilejul TIFF-urilor să bifeze câteva dintre cele mai comentate și mai premiate documentare ale acestui an, inclusiv în căutarea lui Sugar Man (Oscar-ul pentru cel mai bun documentar), pe care încă nu l-am văzut, dar care a stîrnit aici și peste tot doar reacții extaziate, ceea ce se întâmplă din ce în ce mai rar cu lungmetrajele de ficțiune. Iată alte două pe care nu trebuie să le ratați.

The Act of Killing/Actul de a ucide, regia Joshua Oppenheimer Documentarele cu potențial de controversă constituie o parte importantă a secțiunii Panorama de la Berlină, iar acesta a fost, fără discuție, cel mai șocant și mai răvășitor pe care l-am văzut în cei nouă ani de când frecventez festivalul. Cert e că nici acum nu l-am digerat în întregime. Sînt complet de acord cu declarația lui Werner Herzog de pe afiș: "N-am văzut, în ultimul deceniu, un film mai

puternic, mai suprealist și mai înfricoșător". *The Act of Killing* e mai mult decît o capodoperă, e o lovitură de baros în moalele capului care te lasă fără respirație și te pune la pămînt, nu neapărat în ordinea asta. Dar, mai întîi, te face să rîzi ca să te descarci nervos, pentru că scenele înfățișate sînt cumplite, incredibile, dar au și un umor negru, sinistru, dezarmant. Geniul lui Oppenheimer a fost să îmbrace într-o mantie (înșelătoare) lejeră, cu accente hollywoodiene, una dintre cele mai îngrozitoare crime contra umanității, ceea ce, pe termen lung, te perturbă cu atît mai mult. E un soi de "punere în abis" care începe ca un vis, cu o scenă de muzical de un kitsch somptuos și care apoi le oferă unor asasinii ocazia să-și "ecranizeze" crimele trecute, transformîndu-se rapid într-un coșmar halucinant. Atunci cînd, în 1965, guvernul indonezian a fost răsturnat de militari, a început epurarea așa-zisilor "comuniști" (aproape orice dușman al regimului). În mai puțin de un an, au fost exterminați aproape un milion de oameni cu ajutorul unor miliții alcătuite, în mare, din foști bișnițari și găinari reconverși la piața neagră a morții; aceștia ucideau cu plăcere, ba chiar cu feroare, închipuindu-se gangsteri într-un film american. *The Act of Killing* nu vorbește despre deja banalizata "banalitate a crimei", ci despre voioșia ei. Oppenheimer ne arată ce se poate întîmpla într-un vid complet de moralitate

și de justiție, atunci cînd asasinii sînt celebrați ca niște eroi de către statul monstruos. Este un plonjeu în hăul din mintea criminalilor în masă care, încurajați de regizor, își transpun cu mîndrie crimele stupefiant în niște secvențe ca desprinse din filmele de propagandă sau din cele hollywoodiene de serie Z. Dintre toți, Anwar Congo pare călăul cel mai complex, iar evoluția sa de la infatuare (povestește cu lux de amănunte metoda sa de a lichida fără sînge, în timp ce dansează cha-cha), la recunoașterea că e bîntuit de coșmaruri și la conștientizarea, în premieră, a consecințelor faptelor sale, e fascinant de frisonantă. Într-o scenă, din nou, teribilă, Anwar se uită la o filmare în care interpretează rolul victimei sale și începe să-i fie rău: "Acum simt și eu ce simțeau cei pe care i-am ucis". Regizorul, din afara cadrului îl corectează, spunîndu-i că, în realitate, victima s-a simțit chiar mai rău, pentru că nu "juca" și știa că va muri. Spre deosebire de naziști sau de alți responsabili de genocid, Anwar și prietenii săi n-au fost forțați de istorie să admită că au participat la crime contra umanității. Dimpotrivă, ei și-au scris singuri versiunea triumfalistă, devenind modele pentru milioanele de tineri care i-au divinizat și pentru mass media care i-a transformat în staruri. Oppenheimer ne sperie cumplit înfățișîndu-ne ce se poate întîmpla într-o societate construită de și pentru ucigași. Nu pierdeți acest film: vă va marca profund.

A Ultima Vez Que Vi Macau/Ultima oară cînd am văzut Macao, regia João Pedro Rodrigues și João Rui Guerra da Mata Provincia chineză, fostă colonie portugheză vreme de 400 de ani, a eliminat orice semn al contaminării culturale, așa că un lusitan rătăcit nu s-ar simți în largul lui aici ci, mai degrabă, "Lost in Translation". Stranițetea aproape nepămînteană a acestui loc e exploatată din plin de *A Ultima Vez Que Vi Macau/Ultima oară cînd am văzut Macao*, un eseu poetic cu pretext de film noir. Inclabil. Regizorii João Pedro Rodrigues și João Rui Guerra da Mata au avut la dispoziție peste 300 de ore de

material ca să bricoleze arhitectura pur subiectivă a unui oraș cvasi-imaginar, bizar și hipnotic, sub pretextul unui jurnal de călătorie (un portughez care a copilărit în Macao se întoarce acolo după ce primește un email de la Candy, o travestită care îl avertizează că lucruri "ciudate și înspăimîntătoare se întîmplă"). Rezultatul e fluid, neașteptat, sentimental și frapant, cu imagini ce îți se lipesc de retină, de o frumusețe suprealistă. Un veritabil trip cinematografic numai bun de leucit mahmureală cinefilă ale ultimelor zvîcniri de TIFF.

Anca Grădinaru

MAKING WAVES

NEW ROMANIAN CINEMA

The Romanian Film Festival returns to the Film Society of Lincoln Center in 2013

Please donate!
www.filmETC.org

ÎN ROLUL PRINCIPAL:

REGELE

PENTRU CEI PESTE 18 ANI
www.desprealcool.ro

18+

SUSTINUT DE

URSUS

REGELE BERII ÎN ROMÂNIA